

GÖTEBORGS UNIVERSITET
INST FÖR SOCIOLOGI OCH ARBETSVETENSKAP

Tid

- En kvalitativ studie om småbarnsföräldrars tidshantering

Examensarbete för kandidat i Sociologi 15 hp

Namn: Mathias Östman

Handledare: Emma Engdahl

Datum: Januari, 2016

Allt har sin tid,
det finns en tid för allt som sker under himlen:
en tid för födelse, en tid för död,
en tid att plantera, en tid att rycka upp,
en tid att dräpa, en tid att läka,
en tid att riva ner, en tid att bygga upp,
en tid att gråta, en tid att le,
en tid att sörja, en tid att dansa,
en tid att kasta stenar, en tid att samla stenar,
en tid att ta i famn, en tid att avstå från famntag,
en tid att skaffa, en tid att mista,
en tid att spara, en tid att kasta,
en tid att riva sönder, en tid att sy ihop,
en tid att tiga, en tid att tala,
en tid att älska, en tid att hata,
en tid för krig, en tid för fred.

Gamla testamentet: Predikaren 3: 1-8

Abstrakt

Tid - En kvalitativ studie om småbarnsföräldrars tidshantering

Författare: Mathias Östman

Handledare: Emma Engdahl

Examinator: Olof Reichenberg

Examensarbete för kandidat i Sociologi 15hp

HT-2015

Antal tecken inkl. blanksteg: 59 996

Syfte och frågeställningar:

Syftet med studien är att undersöka hur småbarnsföräldrar fördelar sin tid och hanterar den mellan områdena; förvärvsarbetet/studierna, hushållsarbetet och fritid. Jag har också velat ta reda på hur de upplever sin tidsfördelning samt hur de motiverar denna fördelning av tid mellan de olika sfärerna. Frågeställningarna lyder: Hur hanterar småbarnsföräldrar sin tid? Hur fördelar de tiden mellan förvärvsarbete/studier, hushållsarbete och fritid, samt hur motiverar de denna fördelning? Hur upplever de fördelningen?

Metod och material:

Jag har genom mitt syfte och mina forskningsfrågor valt att använda mig av en kvalitativ metod med en fenomenologisk inspirerad ansats och har således samlat in mitt empiriska material till studien genom sex semistrukturerade intervjuer.

Huvudresultat:

En majoritet av intervjupersonerna upplevde en konflikt mellan den förlagda tiden på de olika områdena, samtidigt som hanteringen av den uppstådda konflikten skiljde sig åt mellan intervjupersonerna. De generella drag som visade sig i deras olika sätt att hantera konflikten på var att majoriteten av de kvinnliga informanterna hade gått ner i arbetstid på sitt förvärvsarbete, för att på så sätt få mer tid åt de andra områdena. De manliga informanterna upplevde även de en konflikt mellan de olika områdena, men konstaterade samtidigt att den befintliga förlagda tiden på de olika områdena trots allt var nödvändig.

Nyckelord: *tid, tidshantering, småbarnsföräldrar, social acceleration, samhälle*

Innehållsförteckning

1. BAKGRUND	1
1.1 SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNINGAR	2
1.1.1 SYFTE	2
1.1.2 FRÅGESTÄLLNINGAR	2
2. TIDIGARE FORSKNING	3
3. TEORI	4
3.1 SOCIAL ACCELERATION	4
3.2 LIVSPUSSLET	5
3.3 DOING GENDER – GÖRA KÖN	6
3.4 FÖRSTA, ANDRA OCH TREDJE SKIFTET	7
4. METOD	8
4.1 FENOMENOLOGI	8
4.2 VAL AV METOD	8
4.3 URVAL	8
4.4 TILLVÄGAGÅNGSSÄTT	9
4.5 ANALYSMETOD	10
4.6 RELIABILITET, VALIDITET OCH STUDIENS BEGRÄNSNINGAR	11
4.7 ETISKA REFLEKTIONER	12
5. RESULTAT OCH ANALYS	14
5.1 FÖRVÄRVSARBETE/STUDIETID	14
5.1.1 KÖNSROLLER	14
5.1.2 KÖNSMÄRKTA SYSSLOR	15
5.2 HUSHÅLLSARBETSTID	16
5.2.1 ORDNING OCH REDA	17
5.2.2 HUSHÅLLSNÄRA TJÄNSTER	18
5.3 FRITID	19
5.3.1 LIVSPUSSLET	19
5.4 TIDSHANTERING	20
5.4.1 SKIFTARBETE	21
5.4.2 BALANS	22
5.4.3 LEVNADSTEMPO	22
5.4.4 IDEALSCENARIO	23
6. SAMMANFATTANDE DISKUSSION	24
6.1 KRITIK AV DEN EGNA STUDIEN	25
6.2 FRAMTIDA FORSKNING	26
REFERENSER	27
BILAGA 1: INFORMATIONSBREV	29
BILAGA 2: INTERVJUGUIDE	30
BILAGA 3: POPULÄRVETENSKAPLIG FRAMSTÄLLNING	32
BILAGA 4: KORT PRESENTATION AV INFORMANTERNA	34

1. Bakgrund

Alla har vi tillgång till tid som vi förvaltar på olika sätt. Vår tid kan benämnas som både en resurs och en bristvara, men som framförallt vår ständige följeslagare i livet. Även om varje enskild individ använder sin tid på sitt eget unika sätt, är vi alla tvungna att förhålla oss till den (Heidegren 2014). Hur vi använder vår tid avspeglas dels utifrån vilken tidsålder vi lever i, och dels hur ens liv är beskaffat i olika skeden i livet. Heidegren (2014) delar upp tidsbegreppet till att bestå av; *vardagstiden*, *levnadstiden* och *tidsålder*, en indelning av tid som varje människa har att förhålla sig till i livet. Vardagstiden är fylld av rutiner av ofta återkommande göromål där en ständig prioritering av de olika göromålen är av stor vikt för att få livspusslet att gå ihop, och för att få tiden att räcka till de olika sysslorna. Levnadstiden avser den tid som pågår i hela ens liv från vaggan till graven. Levnadstiden kännetecknas också av olika linjära tidsperioder i livet såsom barndom, ungdom, vuxen och ålderdom. Tidsåldern är den tid som är rådande i samhället under ens egna liv. Tidsåldern kan också förändras med tiden genom att människor förändras och samhället med dem. Heidegren (2014) menar att vardagstiden är inbäddad i levnadstiden och att båda dessa samtidigt är inbäddade i tidsåldern.

SCB (Statistiska Centralbyrån 2012) har undersökt svenska folkets tidsanvändning vid tre olika tillfällen sedan 1990, där den senaste studien avslutades 2011 och presenteras i rapporten *Nu för tiden* (2010/11). Syftet med studien var i huvudsak att studera jämställdheten mellan män och kvinnor utifrån ett tidsanvändningsperspektiv, för att belysa skillnader och likheter i kvinnors och mäns tidshantering i deras vardagsliv. Resultatet från studien visade bland annat att kvinnor mellan 20-64 år har ökat sin nedlagda tid på förvärvsarbetet med cirka en halvtimme per dygn sedan den första studien gjordes på 1990-talet. Detta samtidigt som män i samma åldersgrupp har minskat sin nedlagda tid på förvärvsarbetet med cirka en halvtimme per dygn. Trots denna minskning förlägger ändå män i genomsnitt 90 minuter längre tid på sitt förvärvsarbete än kvinnor en genomsnittlig vardag. Det framkom även i resultatet att kvinnor lägger mer tid på hushållsarbete än män, samtidigt som män ägnar mer tid åt underhållsarbete än vad kvinnor generellt gör. Ålder och familjesituation påverkar kvinnor mer än män vad gäller hur mycket tid de förlägger på hushållsarbete. Den så kallade *fria* tiden har ökat både för män och kvinnor sedan den första undersökningen om svenska folkets tidsanvändning gjordes. Den grupp i samhället som uppgav sig ha mest tillgång till fri tid var personer över 65 år, medan gruppen med minst tillgång till fri tid var småbarnsföräldrar (SCB 2012).

Med den individuella tidsanvändningen som utgångspunkt vill jag närma mig detta ämnesområde och utforska hur dagens småbarnsföräldrar fördelar sin tid mellan förvärvsarbete/studier, hushållsarbete och fritid i det svenska samhället 2015.

1.1 Syfte och frågeställningar

1.1.1 Syfte

Syftet med denna studie är att undersöka hur småbarnsföräldrar fördelar sin tid och hanterar den mellan områdena; förvärvsarbetet/studierna, hushållsarbetet och fritid. Hur motiveras och upplevs denna fördelning av tid mellan de olika sfärerna, är frågor som studien söker svar på. Mitt bidrag till detta forskningsfält blir således att utifrån en *kvalitativ* metod, som vilar på en fenomenologisk inspirerad ansats och med hjälp av mina valda nyckelbegrepp; *social acceleration*, *livspusslet*, *doing gender* och *första, andra och tredje skiftet* tillföra ny kunskap om småbarnsföräldrars tidshantering. Det kommer att göras genom att ta del av mina informanternas subjektiva tankar och upplevelser utifrån följande frågeställningar:

1.1.2 Frågeställningar

Hur hanterar småbarnsföräldrar sin tid?

Hur fördelar de tiden mellan förvärvsarbete/studier, hushållsarbete och fritid, samt hur motiverar de denna fördelning?

Hur upplever de fördelningen?

2. Tidigare forskning

I tidigare forskning går att finna flera olika teorier som behandlar begreppet tid. Utifrån studiens syfte, har jag valt både i mina nyckelbegrepp och i tidigare forskning att fokusera på områden som berör *tid*, *familj* och *tidsanvändning*, i en svensk och internationell kontext. Larsson (2004) har genom sin studie *Vad är tidsbrist? – en forskningsöversikt och en modell för studier av barnfamiljers tidsmässiga välfärd* studerat både de objektiva och subjektiva aspekterna av tidsbrist. Larsson (2004) fann förklaringar till att mängden arbete, vad gäller både förvärvsarbete och fritidsaktiviteter, har ökat och därmed lett till en upplevelse av brist på tid. Andra orsaker till upplevelsen av tidsbrist som lyftes fram i studien var ökade produktionskrav på förvärvsarbetet, arbetsmarknadens heltidsstruktur och människans identitetssökande.

En studie i närtid som även berör fenomenet tid går att finna i studien *Konflikt mellan förvärvsarbete och familjeliv* av Jönsson och Kastberg (2009). Jönsson och Kastberg undersöker med en kvantitativ analysmetod om det finns en arbete-familj-konflikt bland förvärvsarbetare, och huruvida flexibilitet i arbetet påverkar upplevelsen av konflikten. Resultatet visade att det fanns en konflikt mellan arbete-familj hos deras respondenter. De fann även signifikanta skillnader i konflikten mellan arbete-familj vad gäller respondenternas; civilstånd, privat/offentligt anställd, egen företagare/anställd, barn/inga barn. Mellan respondenterna som var ensamstående utan barn, och de som var gifta och hade barn, var skillnaden i upplevelse av arbete-familj-konflikt störst. De som var gifta och hade barn upplevde i högre grad att krav från deras arbete inkräktade på familjelivet, samtidigt som familjelivskraven i sin tur trängde sig in på arbetet. Även skillnader fanns mellan de respondenter som arbetade inom den offentliga och privata sektorn, där de senare i högre grad upplevde att arbetets krav inkräktade på familjelivet. Något som däremot saknade betydelse för upplevelsen av en arbete-familj konflikt var variabeln kön (Jönsson & Kastberg 2009).

I relation till den tidigare forskning som beskrivits, är mitt bidrag till detta forskningsfält att utifrån en *kvalitativ* metod tillföra området ny kunskap. Detta genom att ta del av hur mina informanter, tillika småbarnsföräldrar, hanterar och balanserar tiden mellan förvärvsarbete, hushållsarbete och fritid, samt deras upplevelser av detta. Det kommer att göras med hjälp av ett antal sociologiska/socialpsykologiska nyckelbegrepp, vilka kommer redovisas i följande avsnitt.

3. Teori

3.1 Social Acceleration

Begreppet social acceleration benämner Hartmut Rosa (2013) som ökad mängd per tidsenhet. Rosa menar att vi i nutidssamhället upplever en acceleration från tidigare generationer då det nuvarande ersätts av något annat i en allt snabbare takt. Erfarenheter och kunskaper får en allt kortare livslängd med ett ökat livstempo som beror på den sociala accelerationen. Det kan till exempel röra sig om hur många bilar som produceras per dag i världen, vad som är den mest hållbara kosten för ett sunt och friskt liv eller antalet utbildningar en måste inneha för att ha en chans på arbetsmarknaden idag. Rosa menar att det finns tre övergripande områden där social acceleration är särskilt påtaglig i nutidssamhället. Områdena benämns som *teknisk acceleration*, *sociala förändringar* och *levnadstempo*.

Den tekniska accelerationen kan härledas till områden såsom transport, kommunikation och produktion av varor, där den senare går att koppla till exemplet av den ökande bilproduktionen. Sätten att kommunicera har de senaste åren blivit allt mer lättillgängliga och sker snabbare via telefon och internet. Den tekniska accelerationen har de senaste 10-15 åren blivit mycket märkbar. De sociala förändringarna syftar till den allt snabbare takt som livsstilar, familjeformer, moden samt arbets- och anställningsförhållanden skiftar. Hit kan exemplet om en gedigen utbildning för att betraktas som en attraktiv och kompetent individ på arbetsmarknaden nämnas. De sociala förändringarna medför att tidigare förvärvade erfarenheter och kunskaper snabbt tappar i värde i vår samtid, detta innebär att inläring inte längre sker från en generation till en annan, utan främst inom en och samma generation. Det tredje området som Rosa (2013) beskriver den sociala accelerationen vara särskilt påtaglig i är levnadstempot. Det innebär, objektivt uttryckt, att antalet handlings- och upplevelseepisoder inom en given tidsenhet ökar. Subjektivt uttryckt menar Rosa att tiden inte räcker till åt ens handlingar och upplevelser vilket resulterar i stress. Detta tillstånd kan manifesteras genom att en gör saker snabbare än tidigare för att hinna med det ökade levnadstempot, eller att en minskar alternativt helt tar bort sina återhämtningspauser. Upplevelsen av tidsbrist kan även resultera i att en *multitaskar*, det vill säga att en gör flera saker samtidigt för att spara tid. Rosa menar att många människor upplever en tidspress i livet för att hinna med så mycket som möjligt, något som resulterar i att individen försöker koordinera och synkronisera sin tid på de göromål som måste göras. Tidsvinsten som görs i synnerhet inom de tekniska områdena i vår samtid, där det

idag till exempel går mycket snabbare att skicka mail än traditionell post, gör att vi skickar många fler mail. Det har i sin tur gjort att levnadstempot ökat då mängden mail ökar, och en tidsvinst vänds istället till en tidsförlust genom den sociala accelerationen (Rosa 2013).

3.2 Livspusslet

Ordet *livspusslet* användes av Tjänstemännens Centralorganisation (TCO) i samband med deras valkampanj 2002 som kallades ”Jobb-hjärta-familj”. Med begreppet livspusslet, som är en sammansättning av orden liv och pussel, ville TCO rikta fokus mot frågan om hur människor rent praktiskt får ihop sin vardag med både ett yrkesliv och familjeliv (www.tco.se).

I Uffe Enoksons avhandling *Livspusslet – Tid som välfärdsfaktor* (2009) beskrivs att en viktig första iakttagelse kring begreppet livspussel är att fastslå att livspusslet inbegriper alla dygnets timmar. Inom denna ram finns det sedan mer eller mindre viktiga livspusselbitar att fördjupa sig i. Enokson påpekar också att alla människor inte har tillgång till, eller aktivt valt bort, delar av livspusselbitarna, exempelvis de som står utanför arbetsmarknaden. Alla människor har med andra ord inte samma livspussel att förhålla sig till, vilket medför att olika slags balans och obalans kan uppstå mellan olika hushålls livspusselmönster. Vidare menar Enokson (2009) att de olika åtaganden vi har inom livspusslets ramar, synliggör hur mycket tid individen har att förlägga kring varje område. Individens ekonomiska resurser blir även en central faktor då de möjliggör för en del att köpa sig mer tid för att klara av sitt livspussel, till exempel i form av hushållsnära tjänster. De olika hushållens individuella tidsvärderingar kring livspusslets alla delar är också något att ta i beaktning, då dessa normer och värderingar kan förändras i olika skeden av livet. Ett tydligt sådant skede kan vara när en får barn och bildar familj, då sysslorna i hushållets livspussel kan komma att omvärderas. Föräldrarnas tid till fritid blir ofta åsidosatt och förvärvsarbetets nedlagda timmar per dag ifrågasätts. För att klara av olika förändringar i livet uppstår ofta ett reflekterande av tidsåtgången till de olika livspusselbitarna, varpå ett nytt eller omarbetat innehållsmässigt livspussel kan ge sig tillkänna (Enokson 2009). Livspusselbegreppet ska i min studie användas i en analys om hur mina informanter upplever sina liv och pusslande kring områdena; förvärvsarbete, hushållsarbete och fritid. Det vill säga hur mina informanter får de olika bitarna att passa ihop med varandra.

3.3 Doing gender - göra kön

Begreppet *doing gender*, på svenska *göra kön*, är skapat av West och Zimmerman (1987). Att göra kön innebär att det i samhället finns socialt och kulturellt bestämda, ofta outtalade och osynliga, roller som kvinnor och män förväntas förhålla sig till. Kvinnor och män anpassar sig, medvetet och omedvetet, till deras respektive könsroll för att leva upp till de förväntningar som existerar kring de olika rollerna. Kön görs i sociala sammanhang i interaktion med andra människor. Könsrollerna som är förknippade till att vara man och kvinna ges även olika betydelser och värden (West & Zimmerman 1987).

Grönlund och Halleröd (2008) menar att det i mannens könsroll finns förväntningar om att vara ansvarig för familjens försörjning. Män förväntas även ansvara för händiga göromål som exempelvis att snickra eller att ta hand om bilen. I kvinnans könsroll ingår det i huvudsak förväntningar om att ansvara för familj och hem (ibid). Det innebär att kvinnor och män gör kön när de på olika sätt, medvetet och omedvetet, anpassar och förhåller sig till sina respektive kulturella och sociala könsroller (West & Zimmerman 1987).

Då mannens könsroll till stor del handlar om att försörja familjen för att anses som en *riktig* man, innebär det förväntningar på honom att förvärvsarbeta och dra in pengar till hushållet för att upprätthålla sin självbild som man (Grönlund & Halleröd 2008). Kvinnans könsroll innebär på liknande sätt att i huvudsak ta hand om familj och hem för att anses som en *riktig* kvinna. Genom att ägna sig åt omsorgsarbete kan hennes självbild som kvinna upprätthållas. Att anpassa sig efter de socialt konstruerade könsrollerna innebär en bekräftelse, både för oss själva och inför andra, om att vår identitet är som antingen man eller kvinna. Könsrollerna gör sig synliga i vårt vardagsliv, kring förvärvsarbetet, hushållsarbetet och fritiden. Hos småbarnsföräldrar där tidspressen är ett faktum och det mesta går på rutin, skapas det ritualer i vardagen, för att förenkla beslutsfattandet kring vardagssysslorna. De rutinmässiga besluten baseras ofta på förväntningar och föreställningar om vem som utifrån sin könsroll är bäst lämpad att utföra vissa göromål. Med andra ord görs kön omedvetet genom de rutiner och ritualer som vardagslivet består av, vilket innebär att könsrollerna befasts. Det påverkar hur vi ser på män och kvinnor, vad vi föreställer oss är manligt och kvinnligt och vilka förväntningar det ligger i att vara man och kvinna (Grönlund & Halleröd 2008).

3.4 Första, andra och tredje skiftet

Hochschild har i boken *The Time Bind* (2001) undersökt i vilken mån arbetande föräldrar lyckas finna en balans mellan arbets- och familjeliv. Hochschilds studie, på ett multinationellt företag i USA, bestod av både intervjuer och observationer bland anställda i toppositioner, till verksamma längst ner i hierarkin. Informanterna i studien upplevde förvärvsarbetet som en slags återhämtningsmiljö, där de kunde samla energi för att orka med sitt familjeliv. Det ledde till att de anställda inte var benägna att i någon större utsträckning gå ner i arbetstid när de skaffade familj, trots att informanterna upplevde tidsbrist i sina liv. Tidsbristen som tycks uppstå när en familj bildas kan enligt Hochschild förklaras utifrån en terminologi bestående av ett *första, andra* och *tredje skift*. Det första skiftet beskrivs som den tid som vi lägger på vårt förvärvsarbete. När vi kommer hem tar det andra skiftet vid. Det innebär tiden som vi lägger på familj och hushållsarbete, till exempel städ, tvätt och mat. Då tiden som vi lägger vid det första skiftet ökar, resulterar det i att andra skiftet blir lidande, då mindre tid finns kvar till familj och hushållsarbete. Det leder till svårigheter att hinna med det som behövs göras. Det tredje skiftet innebär då en hantering av de känslor som uppstår kring konflikten mellan det första och andra skiftet. Som en konsekvens av de känslor som uppstår kring dessa olika skift beskrivs tre förhållningssätt utifrån vilka föräldrar kan hantera sina uppkomna känslor. Den första innebär att försöka bli en emotionell asket, genom att tona ner de känslomässiga banden föräldern har till sina barn. Ett andra förhållningssätt kan vara att betala andra för att tillgodose de uppstådda behoven inom familjen, som föräldern själv inte hinner tillgodose. Det tredje förhållningssättet som föräldern kan angöra är en distinktion för sig själv mellan hur en faktiskt är och hur hen skulle vilja vara om det bara fanns tid till det (Hochschild 2001).

4. Metod

4.1 Fenomenologi

Fenomenologi är en teori och ett vetenskapligt perspektiv som utvecklats av Edmund Husserl (1859-1938). I fenomenologin är en intresserad av att fånga upplevelsen av ett fenomen hos sina informanter, utan omtolkningar. Det vill säga informanternas beskrivning av en upplevelse, så som det uppenbarar sig för informanterna. Verkligheten skapas således av informanten. Husserl kallar denna verklighet för informanternas livsvärld. Med livsvärld menas att informanten handlar utefter ett subjektivt förhållningssätt, som baseras på hans tidigare erfarenheter och upplevelser. Med en fenomenologisk utgångspunkt vill en som forskare dels ta del av informanternas individuella livsvärldar och dels försöka finna den centrala essensen kring sina alla informanters livsvärldar, de vill säga vad de har gemensamt (Månson 2007).

4.2 Val av metod

Jag har genom mitt syfte och mina forskningsfrågor valt att använda mig av en kvalitativ metod med en fenomenologisk inspirerad ansats och har således samlat in mitt empiriska material till studien genom individuella intervjuer. Då jag i denna studie är intresserad av att nå en fördjupad subjektiv förståelse kring mina informanters upplevelser så anser jag att en kvalitativ metod med en fenomenologisk ansats är den bäst lämpade metoden. Den fenomenologiska ansatsen i en kvalitativ metod innebär alltså att jag dels studerar den subjektiva upplevelsen hos mina informanter genom deras olika bakgrunder, dels försöker hitta den gemensamma essensen i att vara förvärvsarbetande småbarnsföräldrar, som de alla har gemensamt. Jag har också valt en kvalitativ metod framför en kvantitativ metod då den förstnämnda ser i högre grad till människans helhet och komplexitet, något som jag tycker stämmer bra överens med mitt syfte för denna studie (Trost 2005).

4.3 Urval

Utifrån studiens syfte och uppsatsens omfång har jag gjort ett strategiskt urval av informanter. Ett strategiskt urval innebär att de informanter som deltar i studien är, av mig som forskare, medvetet utvalda utifrån vissa kriterier. För denna studie har kriterier såsom *småbarnsförälder* och *förvärvsarbetande/student* varit avgörande. Urvalet av informanter består av sex

småbarnsföräldrar i form av tre gifta heterosexuella par. De tre paren lever tillsammans, och är hemmahörande i tre olika städer i Sverige. För att få tillgång till informanternas personliga och unika livsvärldar har jag valt att intervjua individer ur min bekantskapskrets. Detta har gjorts med förhoppningen om att mina informanter ska känna sig mer trygga och bekväma i intervjusituationen, och i rollen som informant-forskare, när de berättar om sina personliga upplevelser, ifall en relation redan finns etablerad på förhand. De eventuella nackdelarna av ett sådant här urval av informanter skulle kunna vara att de känner att de måste förmedla på förhand bestämda tankar och upplevelser, för att försöka tillgodose syftet med studien. Det kan även tänkas vara så att informanterna försöker förmedla en bild av dem själva som inte stämmer överens med verkligheten. Det finns därmed inte någon garanti för att informanterna, oavsett om en relation mellan forskare-informant sedan tidigare finns etablerad eller ej, talar sanningsenligt. Detta är ingenting jag upplevt har påverkat min studie i någon högre grad, men det är samtidigt något som bör tas i beaktning. Platsen för intervjuerna valdes i samråd med mina informanter som innebar att vi valde en någorlunda neutral plats för oss båda, där både jag som forskare och mina informanter kunde känna sig tillfreds och trygga (Trost 2005).

4.4 Tillvägagångssätt

Jag har använt mig av en semistrukturerad intervjuguide, där jag har halvöppna frågor för att i så låg grad som möjligt styra eller hämma informanterna från att berätta om sina subjektiva tankar och upplevelser. Min semistrukturerade intervjuguide innehåller ett antal teman som samtliga kretsar kring tid kopplat till förvärvsarbetet/studier, hushållsarbetet, fritid och mina informanternas hantering av tid. Varje tema innehåller i sin tur ett antal mer eller mindre öppna frågor som fungerar som stöd för mig som forskare vid intervjutillfällena. Den här strukturen har jag främst för min egen skull som forskare, för att undslippa att missa någon väsentlig del när jag samlar in det empiriska materialet till studien. Min roll som forskare har under intervjun och i min fenomenologiska ansats varit att aktivt lyssna på mina informanternas subjektiva upplevelser och därefter ställa relevanta följdfrågor. För att på detta sätt nå mina informanternas subjektiva livsvärldar såsom de visar upp sig. Min förhoppning under intervjutillfällena var att, i den mån det var möjligt, skapa ett förtroende mellan informanten och mig som forskare, för att på så vis få personen att känna sig trygg i situationen. Detta gjordes i tron om att en mer trygg och bekväm informant, skulle öka möjligheterna för att kunna erhålla en rik empiri (Trost 2005; Månson 2007). Med hjälp av min fenomenologiska ansats har min ambition varit att få ta del av mina informanternas subjektiva livsvärldar, för att visa på deras enskilda upplevelser av

tidshantering. Hade jag istället intervjuat mina informanter i par så hade de kunnat hämma någon part i en sådan intervju och jag hade inte på samma sätt fått ta del av informantens subjektiva livsvärld. Samtidigt vill jag också fånga den centrala essensen hos mina informanter genom min fenomenologiska ansats, något som jag gör genom att fånga upp de gemensamma upplevelserna/egenskaperna hos mina informanter genom att de alla är småbarnsföräldrar (Månson 2007).

4.5 Analyismetod

För att analysera mitt insamlade material har jag valt att använda mig av en *abduktiv slutledning*. Den abduktiva slutledningen, som har inslag av både en induktiv och deduktiv analytisk ansats, beskrivs som ett pendlande mellan teori och empiri, alltså att en företeelse/händelse relateras till en teori, eller att en teori relateras till en företeelse/händelse (Danermark 2003). Syftet med en abduktiv slutledning är att förklara, nybeskriva eller omtolka en ursprunglig företeelse/händelse med en uppsättning idéer inom ramen för en ny kontext. Resultaten av en sådan här abduktiv slutledning ska ses som en sannolik tolkning av företeelsen, och inte som en logisk slutsats (Danermark 2003).

Under arbetsprocessens gång har ett antal nyckelbegrepp framträtt, vilka utgör den teoretiska referensramen i min analys. Nyckelbegreppen som jag har valt att koppla till min studie är; *social acceleration, livspusslet, doing gender och första, andra och tredje skiftet*. Under intervjuerna använde jag mig av en diktafon för att samla in min empiri, som jag därefter transkriberade som en del utav mitt analysarbete. En fördel med att ha sin empiri inspelad är att jag som forskare kan gå tillbaka till vissa valda segment för att aktivt lyssna efter särskilda tonfall eller ordval som mina informanter använder sig av. Detta blir då också en del av analysarbetet där jag kan få fram särskilda och spännande subjektiva upplevelser från mina informanter som jag inte tog del av eller missade vid intervjutillfället (Trost 2005).

Vidare har jag i mitt analysarbete försökt urskilja mönster i mina informanternas svar och har då använt mig av *meningskodning* som analysmetod (Kvale & Brinkmann 2009). Meningskodning innebär att jag som forskare i detalj studerar varje informants enskilda svar kring varje fråga, för att försöka hitta det mest signifikanta hos varje individ. För att underlätta analysarbetet har informanternas svar därefter sammanfattats för att på ett mer lätthanterligt vis få en överblick över deras upplevelser. Varje enskild fråga har på detta sätt studerats, undersökts och

sammanfattats för att möjliggöra en sammanhängande överblick över hela min empiri och förståelse för min insamlade data. Utifrån denna mer enhetliga bild av empirin har mönster i informanternas svar framträtt, vilka dels har kunnat kopplats till tidigare forskning på området samt vetenskapliga begrepp och teorier (Ahrne & Svensson 2011), vilka jag redovisar för under avsnittet *Resultat/Analys*. Då min studie vilar på en fenomenologisk ansats är det även viktigt att klargöra att varje informants upplevelser är unika i sig. För studien får detta betydelse så till vida att stor vikt läggs vid att uppvisa generella mönster som gemensamt går att finna hos mina informanternas svar, tillsammans med mina informanternas subjektiva upplevelser. De unika upplevelserna kommer framförallt att synliggöras i form av citat i uppsatsens resultat och analys avsnitt (Eliasson 2010).

4.6 Reliabilitet, validitet och studiens begränsningar

För att uppnå en hög reliabilitet i min studie har jag gjort noggranna metodologiska överväganden¹ för att på ett korrekt och vetenskapligt sätt arbetat fram en intervjuguide, informationsbrev till min informanter, samt beskrivit hur jag som forskare utförde mina intervjuer. Jag har också tidigare erfarenheter av den kvalitativa metoden och har således tränat mig på intervjuer och intervjuteknik, något som också ökar studiens reliabilitet då jag har en viss tidigare vana för detta hantverk. För att ytterligare stärka denna tillförlitlighet har jag genom hela studiens gång haft en handledare som kontrollerat att det jag mäter, analyserar och tolkar är tillförlitligt material som innehar en hög trovärdighet. Utöver dessa förfaranden som har angetts kommer jag också i min resultatdel som tidigare nämnt synliggöra citat från mina informanter. Med detta förfarande kommer kontrollbarheten kring min studie att öka och även medföra att reliabiliteten stärks.

För att mäta den här typen av studies validitet bör en först utgå från studiens syfte och forskningsfrågor för att se om det är rätt företeelse som undersöks. Denna studies syfte är att nå en djupare förståelse av småbarnsföräldrars subjektiva upplevelser av tidshanteringen mellan förvärvsarbete, hushållsarbete och fritid. Genom detta syfte anser jag att en kvalitativ metod genom intervjuer är den metod där jag med störst giltighet får den mest adekvata empirin ifrån

¹ För att nå hög reliabilitet beskrivs i Trost (2005) olika metodologiska överväganden som bör tas i beaktning av forskaren. Däribland bör mätningen vara stabil och inte bestå av slumpinfluster, intervjuaren ska ställa sina frågor på samma sätt och att situationen ska upplevas likadant för alla informanter.

mina informanter. För hög validitet är det också viktigt att urvalet av informanter har gjorts korrekt. I det här fallet har det inneburit att alla mina informanter är förvärvsarbetande eller heltidsstuderande småbarnsförälder som generellt anses lida brist på tid. Om jag istället valt en kvantitativ metod i denna studie, hade jag inte på samma djuplodande sätt kunnat ta del av mina informanternas tankar och känslor. Jag hade då fått svårt för att undersöka den företeelse min studie har som syfte att undersöka (Kvale & Brinkmann 2009).

Då min studie har en fenomenologisk ansats gäller det under intervjun, för att hålla en hög validitet, att jag som forskare lyckas fånga det unika i mina informanternas tankar och känslor. Intervjuguiden bör därmed vara utformad så att mina informanter känner sig bekväma och trygga i sina angivna svar och för att kunna nå studiens syfte. En brist med denna studiers validitet är att intervjuguiden är skapad till denna unika studie och är därmed obeprövad sedan tidigare. Validiteten kan därmed försvagas något i denna studie då frågorna i intervjuguiden möjligtvis inte är optimalt utformade. Jag har försökt kompensera detta genom att vara transparent i min framställning av empirin och låta läsaren själv bilda sig en uppfattning kring studiens resultat, något som också stärker studiens validitet (Kvale & Brinkmann 2009).

4.7 Etiska reflektioner

Hänsyn har tagits till de forskningsetiska krav som Vetenskapsrådet (2002) har låtit kalla etiska riktlinjer. Dessa riktlinjer är sammanfattade i fyra så kallade krav; *informationskravet*, *samtyckeskravet*, *konfidentialitetskravet* och *nyttjandekravet*. Dessa krav informerades jag informanterna om innan varje påbörjad intervju. *Informationskravet* innebär att informanten har informerats om syftet med denna studie, vad deras uppgift kommer att vara och att de deltar helt frivilligt och kan när som helst avböja på att svara på någon fråga under intervjun eller att avbryta hela intervjun. *Samtyckeskravet* innebär att informanten ger sitt samtycke till att bli intervjuad och även inspelad under intervjuns gång i samband med detta ingår också att berätta om *konfidentialitetskravet*. *Konfidentialitetskravet* innebär att de uppgifter som informanterna uppger till mig som forskare genom vårt möte och det inspelade materialet kommer att behandlas helt konfidentiellt. Det innebär att allt material som informanterna lämnar ifrån sig förvaras så att ingen obehörig får tillgång till materialet, samt att eventuella uppgifter som skulle kunna identifiera informanten skyddas från insyn. Detta krav har jag tillämpat i min studie genom att aldrig uppge mina informanternas namn eller annan information som kan avslöja informantens identitet. Det slutgiltiga *nyttjandekravet* innebär att informanterna informeras av

att jag kommer att använda det insamlade datamaterialet från intervjuerna enbart till denna studie. Det insamlade empiriska materialet kommer också bara att användas i studiesyfte i form utav en C-uppsats i Sociologi. Efter den aktuella kursens avslut kommer datamaterialet sedan att slängas, något som också ingår som en regel i *nyttjandekravet* (Vetenskapsrådet 2002).

5. Resultat och analys

I det här avsnittet kommer resultatet av studien att presenteras. De synliggörs med fyra övergripande huvudteman; *förvärvsarbete/studietid*, *hushållsarbetsid*, *fritid* samt *tidshantering* med tillhörande underrubriker. Dessa teman har tagits fram med hjälp av min intervjuguide för att på så vis säkerställa att mitt syfte och mina frågeställningar som intervjuguiden har som mål att besvara, blir behandlade på ett adekvat sätt. En presentation av informanterna finns att tillgå i bilaga 4.

5.1 Förvärvsarbete/studietid

Den förlagda tiden på förvärvsarbetet/studierna varierar mellan informanterna, med allt ifrån fem och en halv timma, till tio timmars arbetsdag inklusive eventuellt förarbete. En majoritet av informanterna anser att de har möjlighet att påverka upplägget av sin arbetsdag, men inom vissa ramar. Det kan till exempel innebära att en viss tid av dagen är öronmärkt till att vara på arbetet/skolan medan resten av dagen kan planeras självständigt av informanten.

5.1.1 Könsroller

Hur viktigt förvärvsarbetet/studierna anses vara, skiljer sig åt mellan informanterna. Här går att skönja en uppdelning av de olika förhållningssätt de har till sitt förvärvsarbete/studierna baserat på kön. Alla tre manliga informanter anser att deras förvärvsarbete är mycket viktigt för dem. De förmedlar en bild av mannen som den i hushållet som har ansvar för att försörja familjen. Det här är en bild av den förvärvsarbetande mannen som känns igen i tidigare studier av familjeforskningen och kan kopplas till West och Zimmermans (1987) begrepp göra kön. Det West och Zimmerman (1987) menar med sitt begrepp göra kön är att det finns sociala och kulturella bestämda, ofta outtalade, manliga och kvinnliga könsroller i samhället som vi människor förväntas förhålla oss till. Det här bli tydligt i min studie då mannens könsroll till stor del handlar om att försörja familjen för att anses vara en *riktig* man. Detta är något som de manliga informanterna bekräftar då de uppger att den huvudsakliga anledningen till varför det anser förvärvsarbetet vara väldigt viktigt är för att kunna försörja familjen.

En annan viktig aspekt som framkom under intervjun med IP4 var att han kopplade sitt förvärvsarbete till en stor del av den han var. Det vill säga han identifierar sig i väldigt hög grad

med sitt arbete, något som gör sig tydligt i följande citat som är ett svar på frågan om hur viktigt förvärvsarbetet var för honom: *"Nämen, jag tror det är viktigt för mig. Det är en stor del av den jag är och mitt liv liksom. Jag har lagt ner väldigt mycket tid på det"* (IP4).

De kvinnliga informanterna visar också upp utsagor som bekräftar de kvinnliga könsrollerna. På frågan om hur viktigt förvärvsarbetet/studierna är uppger de alla att omsorgsarbetet är i fokus för dem för att kunna känna tillfredsställelse på arbetet/skolan. Genom att ägna sig åt omsorgsarbete kan deras självbild som *riktig* kvinna upprätthållas och den kvinnliga könsrollen befastas. Det här blir tydligt i IP5:s följande citat: *"Det är viktigt på det sättet att man känner att man utför nånting som är till värde för någon annan"* (IP5).

IP2 är den informant i min studie som studerar på heltid och hon uppger att hennes studier är väldigt viktiga för henne, då hon inte innehar någon eftergymnasial utbildning. Hon har tidigare arbetat inom detaljhandeln men vill lämna den branschen, för att istället utbilda sig till socionom. Genom den *sociala acceleration* som har skett i nutidssamhället med snabbgående sociala förändringar, är en gedigen utbildning nödvändig för att vara en attraktiv och kompetent individ på arbetsmarknaden. Detta kan förklara IP2:s intresse i att vidareutbilda sig för att kunna konkurrera på arbetsmarknaden.

5.1.2 Könsmärkta sysslor

Även när det kommer till frågan om förvärvsarbetet/studierna har blivit viktigare eller oviktigare för informanten med åren uppvisas skillnader i svaren baserat på kön. De manliga informanterna uppgav att deras förvärvsarbete har blivit viktigare med åren. Exempelvis upplevde IP6 att förvärvsarbetet blivit allt viktigare för honom sedan han blev pappa:

Jag tycker det är viktigt. För att, det kanske låter lite konstigt, men, när man fick barn, så blev det nån slags semester. Man kommer ifrån hemmet lite granna, på nått sätt. Det blir inte det här att man ska ta hänsyn till sina nära och kära, man kör sitt eget lite så, på jobbet. Så man kommer ifrån lite granna. Och det är, tror jag väldigt viktigt. För mig i alla fall. (IP6)

Bland de kvinnliga förvärvsarbetande informanterna har förvärvsarbetet blivit oviktigare med åren. IP3 och IP5 uppgav att det inte längre är så viktigt att prestera på arbetsplatsen på samma sätt som tidigare. De båda uppgav också att barnen är deras främsta prioritet, vilket har bidragit till att förvärvsarbetet blivit oviktigare med åren för dem. Studenten (IP2) anser däremot att

hennes studier har blivit viktigare med åren, då hon har ett konkret mål med dessa och därmed upplever en hög motivation till att studera. Grönlund och Halleröd tar i sin bok *Jämställdhetens pris* (2008) upp det olika könsrollerna, där det i den kvinnliga könsrollen i huvudsak ingår förväntningar om att ansvara för familj och hem. Utsagorna från IP3 och IP5 bekräftar en sådan könsroll, när de uppger att förvärvsarbetet har blivit mindre viktigt för dem, samtidigt som ansvar för familjen blivit allt viktigare. IP3 och IP5 är också de informanter i studien som förvärvsarbetar minst antal timmar per dag, något som kan tolkas som att de inte värdesätter förvärvsarbetet lika högt som familjen.

Könsrollerna synliggörs även i den avslutande frågan om det finns ytterligare skäl till att informanten lägger den tid som hen gör på sitt förvärvsarbete/studier. De manliga informanterna är fokuserade på de ekonomiska incitament som förvärvsarbetet bidrar till, medan de kvinnliga informanternas inriktning ligger inom omsorgsarbetet. IP5 förvärvsarbetar fem och en halv timma per dag för att hon ska få tid till att ta hand om sin son, som de har vårdnadsbidrag för. IP3 beskriver att hennes nedlagda tid på förvärvsarbetet till stor del handlar om att göra andra, såsom kollegor, chef och föräldrar, nöjda. IP2 försöker att vara effektiv med sina studier under dagen, för att kunna hämta sina barn på förskolan så tidigt som möjligt. De kvinnliga informanterna fokuserar med andra ord på omsorgsarbeten av olika slag, något som överensstämmer med förväntningarna tillhörande den kvinnliga könsrollen. De manliga informanterna finner däremot andra skäl till deras förlagda tid på sitt förvärvsarbete. Till exempel beskriver IP1 att inkomsten från förvärvsarbetet är viktig för honom, för att kunna försörja sin familj. En uppfattning som går igen hos IP4, som också påpekar att det är viktigt att bli helt klar med sina arbetsuppgifter innan han går hem för dagen. De här uppfattningarna om förvärvsarbetet speglar till stor del hur mannens könsroll bejakas hos de båda informanterna, där ansvar för familjens försörjning är av stor vikt. De manliga informanterna uppger att de förvärvsarbetar 9-10 timmar per dag och de kvinnliga informanterna uppger att de förvärvsarbetar 5 ½-6 timmar per dag. Den förlagda tiden på förvärvsarbetet mellan könen blir till en markör i de olika förhållningsätt respektive könsroll anses fokusera på.

5.2 Hushållsarbets-tid

Uppfattningen om vad som *är* hushållsarbete går generellt igen hos samtliga informanter. Hushållssysslorna beskrivs bestå av att; städa, tvätta, handla, laga mat, diska och något som görs för att få vardagen att fungera. Den nedlagda tiden på hushållsarbete benämns generellt

uppgå till 2-3 timmar per dag hos informanterna. De informanter som förvärvsarbetar uppgav att hushållsarbetet utträttas efter arbetet på eftermiddagar, kvällar och delvis på helger. Undantaget är IP6 som är ledig från sitt förvärvsarbete på onsdagar varje vecka och då prioriterar denna dag till att utföra en hel del hushållsarbete. IP2 som studerar uppger att hon har ganska lätt att bestämma när hon ska ägna sig åt hushållsarbetet under dagen, i synnerhet när hon studerar i hemmet. Hon nämner särskilt att sysslor som att tvätta och diska är enkelt att göra under pauserna i studerandet. Även planera inför middagar och skriva handlingslistor är något som hon brukar ägna sig åt under vardagarna.

5.2.1 Ordning och reda

Hälften av informanterna anser att hushållsarbetet är av stor vikt, då ordning och reda är en förutsättning för att må bra och känna sig avslappnad i hemmet. Den andra hälften av informanter ansåg inte hushållsarbetet som så viktigt efter att de hade fått barn, då de ser det som ett omöjligt uppdrag att ständigt ha fint omkring sig. Exempelvis uttrycker IP4 det såhär: *”Jag skulle vilja säga att det är, inte jätteviktigt i rådande läge, med barn, för att det spelar inte så stor roll hur mycket du städar, det blir stökigt sen igen liksom”*. Från till IP4, tillika IP3, anser att hushållsarbetets sysslor är av stor vikt för att må bra och förklarar med följande citat hennes upplevelser: *”Jag vet inte riktigt, men det känns som att jag har blivit mer perfektionist sen jag fick barn, att jag måste ha ordning, jag vet inte varför det är så. Men det kanske är för att man kan inte alltid ha ordning på barnen typ”*.

Två av de kvinnliga informanterna anser att det har blivit viktigare med vilken typ av mat som konsumeras i hemmet sen de fick barn. Maten som inhandlas och tillagas ska vara näringsrik, helst ekologisk och vara en bra sammansatt måltid, i synnerhet till barnen i hemmet. IP5 ger uttryck för detta på följande sätt. *”Innan man fick barn så var det ju bara en själv och min partner som jag egentligen behövde bry mig om. Så att då kanske man inte hade så mycket fokus på matlagning, tänker jag, å, ekologiska köp och såna saker, att det ska bli en bra sammansatt måltid”*.

De två kvinnliga informanterna upprätthåller här kvinnans könsroll genom att ägna sig åt omsorgsarbete av sina barn och bekräftas samtidigt som en riktig kvinna.

5.2.2 Hushållsnära tjänster

Fyra av de sex informanterna uppger att de har för lite tid till sitt hushållsarbete och skulle vilja ha mer tid åt dessa sysslor dagligen. IP4 nämner att han skulle kunna tänka sig att anlita städhjälp i hemmet för att på det sättet köpa sig mer tid, som han hellre hade ägnat åt sina barn. Uttalandet kan kopplas till den sociala acceleration (Rosa 2013) och det accelererande levnadstempot som många människor upplever i vår nutid, där det är svårt att hinna med alla dagliga göromål. Även individens ekonomiska resurser blir en central faktor då det möjliggör för vissa att köpa sig mer tid genom exempelvis hushållsnärätjänster för att klara av sitt livspussel. Det är någonting som IP4 överväger: *”Alternativet är väl, till exempel städhjälp som kan göra att man får lite mer tid, framförallt tid med barnen då, men då blir det en kostnadsfråga istället, så att, jag har inga problem med att ta hand om hushållsarbete, bara tiden finns”*. De två övriga informanterna som är tillfreds med den tid som de lägger på sitt hushållsarbete är gifta med varandra. Kvinnan (IP5) är den informant som förvärvsarbetar på deltid och kommer därmed hem till hushållet och kan ägna sig åt hushållssysslorna betydligt tidigare än sin man (IP6). IP5 är den informant som förvärvsarbetar minst antal timmar per dag i jämförelse med övriga informanter och är således den som anländer till hemmet tidigast. Här ges en indikation om att det finns mer tid till hushållsarbete i detta hushåll, genom att den ena föräldern inte förvärvsarbetar på heltid. Något som kan resultera i att de båda informanterna IP5 och IP6 upplever en större tillfredsställelse över tiden som de lägger på hushållsarbetet i jämförelse med övriga informanter.

I den avslutande frågan på temat om det finns ytterligare skäl till att informanterna lägger den tid som de gör på sitt hushållsarbete framkommer en generell bild av att det handlar om välmående. Tiden som förläggs på hushållsarbetet genom att ha ordning i hemmet görs med en förhoppning om att må bra. Två av de kvinnliga informanterna återkommer till en upplevelse av att ha ett särskilt ansvar för matlagning och inredning i hemmet. IP5 uppger att om inte hon lagar middag så är det ingen annan som kommer att göra det, då IP6 kommer hem alldeles för sent från sitt förvärvsarbete för att ha tid att utföra en sådan syssla. IP2 upplever att hon har ett särskilt ansvar runt hemmets inredning, för att det ska kännas som ett trivsamt hem att besöka. De två informanterna lever på så sätt upp till de föreställningar och förväntningar som den kvinnliga könsrollen består av, genom deras omsorgsarbete för människor och ansvar för hemmet.

5.3 Fritid

Informanterna benämner i huvudsak sin fritid som den tid hen på egen hand själv kan och får förfoga över. Hos vissa informanter innebär fritid barnfri tid, medan andra upplever tiden tillsammans med barnen som sin fritid. Upplevelsen av hur *mycket* fritid informanterna har skiljer sig åt, med allt ifrån en halvtimme till tre timmar per dag. Alla informanter upplever att fritiden infinner sig på kvällar och helger, i synnerhet efter att barnen har somnat på kvällen. Möjligheterna att påverka mängden fritid under andra delar av dygnet för informanterna upplevs således mycket svårt. Det framkommer från ett av de gifta paren att de på förhand har bestämt att respektive förälder tillägnas två kvällar i veckan, då partnern får ägna sig åt det hen själv vill. IP1 berättar: *"Ja, vi har ju, om veckan har 7 dagar, så har jag två kvällar av dom, som jag får göra vad jag vill och då håller jag ju på med musik, i alla fall en kväll av dom"*. Ett sådant här förhandsbestämt schema för de båda föräldrarna innebär att de upplever det som svårt, nästintill omöjligt, att kunna påverka sin fritid ytterligare under veckan, utifrån denna överenskommelse. För att klara av olika förändringar i livet som att till exempel få barn och bilda familj krävs det oftast ett reflekterande av tidsåtgången till de olika livspusselbitarna. Resultatet blir många gånger att föräldrarnas tid till fritid ofta blir åsidosatt, vilket är något som IP4 tycks uppleva: *"Men, just nu är den lite på hold, eller på is. Att man bara flyter med livet just nu, och försöker fånga lite guldkorn här och där, å, jag tror att man bör värna om den fritiden man får mer än vad jag gör just nu"*.

5.3.1 Livspusslet

Ett annat förhållningssätt för att klara av livspusslets alla bitar kan vara att en tar hjälp utifrån, för att tillgodose sig en fritid. Det kan till exempel innebära att en tar hjälp av släkt och vänner för att passa barnen, beskriver bland annat IP6, och på så vis kan barnfri tid och därmed fritid uppstå. Det framkommer även att en del av informanterna även skulle kunna köpa sig tid genom att anlita exempelvis en barnvakt, för att på det viset frigöra tid till det som beskrivs vara fritid.

Det framgår tydligt att informanterna upplever att deras fritid är väldigt viktig för dem, något de värdesätter högt, för att få återhämtning till att orka med livspusslets övriga delar. IP6 menar att han måste prioritera fritiden för att åstadkomma den, då den ständigt är ansatt av andra göromål. Det här understryker även IP1, och menar att om han inte får tillgång till sin fritid så kommer han inte orka med eller kunna uppskatta de övriga delarna i livspusslet. IP1 kopplar

även det han gör på sin fritid till en stor del av hans identitet, vilket gör att han värderar fritiden högt. Hos två av de kvinnliga informanterna, IP2 och IP3, framgår det att de inte förrän nyligen förstod att deras fritid var såpass viktig för dem som de nu upplever att den är:

Men sen så, efter att IP1 hade försökt att få mig att hitta något intresse eller hobby på kvällen under några års tid känns det som, så insåg jag att det är ganska bra ändå. Så att det är faktiskt väldigt bra, för att fungera bättre tror jag i vardagen. (IP2)

Den är mycket viktigare än vad jag fattar själv. Jag behöver ju komma ner i varv och hitta mig själv å, ja, så den är nog väldigt viktig egentligen. (IP3)

IP3 upplever även, framförallt sen hon fick barn, att hon behöver fritid för sig själv för att ha möjlighet att emellanåt släppa på rollen som mamma, och det förväntningar om ansvar för familj och hem som följer därpå. Fritiden har också blivit mer dyrbar och värdefull menar alla informanter sedan de fick barn, då den inte förekommer lika frekvent som tidigare. Bland annat upplever IP4 det såhär:

Ehm, förut så var det mycket, då var dötid och fritid kanske mer samma begrepp. Eller att fritid var mer när man kanske gjorde saker tillsammans med någon annan, tränade, eller promenader, eller vad som, gå ut och shoppa eller nånting. Då var även den här dötiden som nu då skulle förknippa med, det är min fritid nu, när man väl har dötid, så tänker man tillbaks på det så är det fritid. Men jag skulle säga att den är viktigare nu, än vad den har varit innan. (IP4)

Det är avslutningsvis delade meningar hos informanterna huruvida de är tillfreds med den tiden som de lägger på sin fritid eller inte. Till exempel upplever IP1 att han har alldeles för lite tid till sin fritid och skulle uppskatta om han någon gång nuförtiden få uppleva att han tröttnade på sin fritid, något som han kunde göra när han var yngre. Han anser även att en fördubbling av sin fritid hade varit ett önskvärt scenario. IP3 upplever att hon stundtals kan känna sig tillfreds med tiden som hon lägger på sin fritid, men att hon samtidigt kan känna sig stressad då hon ägnar sin fritid åt sig själv och inte åt sina barn, då hon upplever ett personligt ansvar för dem.

5.4 Tidshantering

De tre parens upplevelse av sin tidshantering mellan områdena; förvärvsarbetet/studierna, hushållsarbete och fritid, uppvisar vissa skillnader. Exempelvis är IP3:s uppfattning att tidshandlingen mellan områdena inte fungerar optimalt och att uppdelningen mellan dessa inte heller fungerar på ett tillfredsställande sätt för henne. Hon upplever att det är förvärvsarbetet som tar för mycket tid i anspråk för att kunna hantera de andra områdena på ett acceptabelt sätt.

Tvårt emot IP3:s uppfattning, upplever IP4 att hans tidshantering mellan områdena fungerar bra och att uppdelningen mellan dessa har en ganska bra och jämn fördelning. Det område som de båda upplever saknas tid till är deras fritid. Hos IP5 och IP6 är upplevelsen att deras hantering av tid mellan områdena fungerar mycket bra genom en prioriteringsordning av deras olika göromål. IP1 upplever att han lägger för mycket tid på förvärvsarbetet så att de andra områdena blir lidande, medan partnern (IP2) anser att tidshanteringen mellan områdena oftast fungerar rätt så väl.

En majoritet av informanterna upplever att det finns en konflikt mellan den förlagda tiden på de olika områdena. IP1:s upplevelser är dels att han lägger för mycket tid på sitt förvärvsarbete och dels för mycket tid på hushållsarbetet. Det medför att en konflikt uppstår mellan de olika områdena och det som blir lidande av denna konflikt är hans förlagda tid på sin fritid. Samtidigt upplever IP1 förvärvsarbetet som något konstant och orubbligt i sin karaktär och ett område där det finns få möjligheter att förlägga mindre tid än idag. IP2 som i huvudsak anser att tidshanteringen i de olika områdena fungerar väl, upplever samtidigt en tidsbrist till sina barn som hon gärna hade haft mer tid till. IP3 och IP4:s uppfattningar om det finns en konflikt mellan de olika områdena är ganska samstämmig mellan dem. Där båda upplever att det finns en konflikt mellan i synnerhet förvärvsarbetet och familjen. Tolkningarna kring denna konflikt skiljer sig däremot åt något mellan IP3 och IP4. Där IP4 uppger att han ser konflikten mellan den nedlagda tiden på sitt förvärvsarbete påverka de andra områdena, men att det inte är någonting som han kan göra någonting åt. IP3 som förvärvsarbetar på 80% upplever att hon fortfarande lägger för mycket tid på förvärvsarbetet som medverkar till en konflikt gentemot de andra områdena. IP5 upplever inte en konflikt mellan sin förlagda tid mellan områdena, då hon själv anser sig kunna påverka sin tid mellan de olika områdena på ett tillfredsställande sätt. IP6 finner en konflikt mellan förvärvsarbetet och familjen, de gånger som han arbetar övertid.

5.4.1 Skiftarbete

Genom Hochshilds (2001) studie, där hon undersökte i vilken mån arbetande föräldrar upplevde en tidsbrist mellan arbetsliv och familjeliv framträder en terminologi bestående av ett *första*, *andra* och *tredje skift*. De informanter i min studie som uppgav att de tillbringade mycket tid vid sitt första skift (förvärvsarbetet) upplevde i högre grad en konflikt mellan förvärvsarbetet och de övriga områdena. På grund av den förlagda tiden på det första skiftet blir det andra skiftet

lidande bestående av familj och hushållsarbete, något som blir påtagligt i informanternas utsagor. Det tredje skiftet innebär en hantering av de känslor som uppstår kring konflikten mellan det första och andra skiftet, vilket är något som tar sig olika subjektiva uttryck hos informanterna. Hos en majoritet av de manliga informanterna framkom en bild av att de ansåg förvärvsarbetet som något konstant och orubbligt, och därmed inte ett område som kan hanteras på ett annat sätt för att kunna minska bristen på tid. En majoritet av de kvinnliga informanternas strategier för att hantera tidsbristen mellan det första och andra skiftet innebar att de hade minskat antal förvärvsarbetande timmar per dag. Något som leder till att mer tid finns att tillgå till de övriga områdena hos dessa informanter.

5.4.2 Balans

Fem av mina sex informanter upplever att det är viktigt att finna en balans mellan områdena förvärvsarbete/studier, hushållssysslor och fritid, för att få sitt livspussel att gå ihop. En bra balans mellan dessa områden är något som informanterna ständigt strävar efter att uppnå. Skälen till detta anser informanterna vara för att må bra och känna sig mindre stressad i sin tillvaro. IP4 som däremot inte anser att det är viktigt med balans mellan dessa områden uttrycker sig på följande vis: *"Spontant, nej, det är inte alls viktigt egentligen, ehm, så länge folk är nöjda och glada med den tiden man har avsatt, avsätter till dom liksom, så att nä, jag skulle inte säga att jag lägger nån vikt vid balansen alls."*

5.4.3 Levnadstempo

Genom den sociala acceleration (Rosa 2013) som sker i vårt nutidssamhälle, med ett högt levnadstempo som följd, är tiden en bristvara om alla ens handlingar och upplevelser ska hinnas med. Detta tillstånd kan manifesteras genom att en gör saker snabbare än tidigare för att hinna med det ökade levnadstempot, eller att en minskar, alternativt helt tar bort återhämtningspauser. Upplevelsen av tidsbrist kan också resultera i att en *multitaskar*, det vill säga att en gör flera saker samtidigt för att spara tid. Då IP2, som är student och har sin huvudsakliga arbetsplats i hemmet, passar på att utföra en del hushållssysslor *samtidigt* som hon studerar, kan det tolkas som multitasking. På detta sätt används multitasking som strategi för att hantera det ökade levnadstempot, eller som IP2 själv benämner det *"för att spara lite tid"*. Andra strategier för att få livspusslet att fungera är enligt IP5 att köpa tjänster som minskar ens tidsbrist i vardagen:

”Och det går ju att underlätta på olika sätt, man kan köpa liksom matkasse, då behöver man inte fundera ut varenda vecka vad man ska ha för veckomatsedel till exempel, något som sparar tid.”

5.4.4 Idealscenario

Som en avslutande fråga till informanterna om ett idealscenario omkring hur mycket tid de vill ägna åt förvärvsarbete/studier, hushållsarbete och fritid framkommer delvis olika uppfattningar. Tre av informanterna skulle vilja ägna mindre tid åt sitt förvärvsarbete/studier, där en förlagd tid på 4-5 timmar varje dag hade varit optimalt för dem. IP5 som lägger fem och en halv timma per dag på sitt förvärvsarbete upplever denna nedlagda tid som en lagom tidsåtgång till detta område. IP4 och IP6 uppger att de inte vill förvärvsarbete färre antal timmar per dag än de nio som det i dagsläget innebär. Idealscenariot av den förlagda tiden på hushållsarbetet hos informanterna skiljer sig inte nämnvärt åt från hur den förlagda tiden ser ut i verkligheten för dem. Alla informanter anser att den nedlagda tiden på 2-3 timmar per dag till hushållsarbete är fortsatt ett idealscenario för dem, för att uppnå en harmoni i hemmet. En generell bild som också visar sig bland informanterna är idealscenariot av den nedlagda tiden på fritid. Alla informanter efterfrågar mer fritid och hade velat utöka detta område med 3-4 timmar per dag. I idealscenariot hade den utökade tiden hos en majoritet av informanterna velat tillbringas med sin familj.

6. Sammanfattande diskussion

Syftet med den här studien är att undersöka hur småbarnsföräldrar fördelar sin tid och hanterar den mellan områdena; förvärvsarbete/studier, hushållsarbete och fritid, samt hur motiveras och upplevs denna fördelning av tid mellan de olika sfärerna. För att besvara syftet har tre frågeställningar arbetats fram:

- Hur hanterar småbarnsföräldrar sin tid?
- Hur fördelar de tiden mellan förvärvsarbete/studier, hushållsarbete och fritid, samt hur motiverar de denna fördelning?
- Hur upplever de fördelningen?

Alla sex informanter upplever en tidsbrist i deras liv som en konsekvens av att ha blivit föräldrar. Fördelningen av tiden mellan de tre områdena skiljde sig åt mellan informanterna. Två av informanterna förlägger cirka 6 timmar per dag på förvärvsarbetet, medan de resterande fyra arbetar/studerar heltid vilket innebär att cirka 8-10 timmar per dag förläggs på detta område. Den nedlagda tiden på hushållsarbetet upplevdes generellt uppgå till 2-3 timmar per dag hos informanterna. Upplevelsen av hur mycket fritid informanterna har skiljer sig åt, med allt ifrån 30 minuter till 3 timmar per dag. Informanterna motiverar sin tidsfördelning framförallt utifrån två olika anledningar vilka skiljer sig åt beroende på könstillhörighet. De manliga informanterna är fokuserade på de ekonomiska incitament som förvärvsarbetet bidrar med, medan de kvinnliga informanternas inriktning ligger inom omsorgsarbetet, som exempelvis tid till familjen. Något som svarar an på syftet och en av frågeställningarna i denna studie.

De tre parens upplevelse av sin tidshantering mellan de tre områdena uppvisar vissa skillnader. Hos IP1 och IP2 upplever IP1 att han lägger för mycket tid på sitt förvärvsarbete som bidrar till att de andra områdena blir lidande. IP2 upplever att tidsfördelningen mellan områdena fungerar rätt så väl. Hos IP3 och IP4 upplever IP3 att tidsfördelningen mellan områdena inte fungerar vidare väl, då hon anser att förvärvsarbetet tar för mycket tid i anspråk. Medan IP4 har en upplevelse av att sin fördelning mellan områdena fungerar bra trots att en balans mellan områdena inte är viktig för honom att uppnå. Hos IP5 och IP6 är upplevelsen att deras fördelning av tid mellan områdena fungerar mycket bra genom en prioriteringsordning av deras

olika göromål. Upplevelserna av informanternas tidsfördelning mellan de olika områdena besvarar ytterligare en av studiens frågeställningar.

Den tredje frågeställningen om hur småbarnsföräldrar hanterar sin tid har varit svår att besvara i generella termer, då ett urval av endast sex småbarnsföräldrar har deltagit i den här studien. Men med min fenomenologiskt inspirerade ansats i den här studien har subjektiva upplevelser från informanterna tillkännagivits, samtidigt som även vissa gemensamma mönster har framträtt i informanternas upplevelser. En majoritet av informanterna upplever en konflikt mellan den förlagda tiden på de olika områdena, samtidigt som hanteringen av den uppstådda konflikten skiljer sig åt mellan informanterna. Det generella drag som har visat sig i deras olika sätt att hantera konflikten på är att majoriteten av de kvinnliga informanterna har gått ner i arbetstid på sitt förvärvsarbete, för att på så sätt få mer tid åt de andra områdena. De manliga informanterna upplever även de en konflikt mellan de olika områdena, men konstaterar samtidigt att den befintliga förlagda tiden på de olika områdena trots allt är nödvändig.

6.1 Kritik av den egna studien

Något som bör tas i beaktning är att studien inte är tillräckligt bred i omfattning för att kunna dra adekvata och generella slutsatser av empirin, då informanterna endast var sex till antalet. Valet att intervjua endast sex personer har tagits med tanke på den begränsade tidsram som jag haft att förhålla mig till. Utifrån studiens syfte, som skapades i förhållande till den aktuella tidsramen, anser jag att en djup förståelse av mina informanternas subjektiva upplevelser av deras tidshantering mellan områdena förvärvsarbete/studier, hushållsarbete och fritid har uppnåtts. Utsagorna från informanterna har tillhandahållits genom intervjuer utifrån en kvalitativ metod, med en fenomenologiskt inspirerad ansats där informanternas subjektiva tankar och upplevelser har stått i centrum. Kritik som kan riktas mot min valda metod i utförandet av den här studien går att finna i valet av mina informanter, där jag har använt mig av ett strategiskt urval som innebar individer från min bekantskapskrets. De eventuella nackdelarna av ett sådant här urval skulle kunna vara att informanterna känner att de måste förmedla på förhand bestämda tankar och upplevelser. Det skulle även kunna påverka mig i min roll som forskare så till vida att jag har en förutbestämd uppfattning om mina informanter som kan styra mig i mitt analysarbete. Men jag upplever det som mestadels positivt att det redan finns en etablerad relation till informanterna, för att de ska känna sig mer trygga och bekväma i intervjusituationen samt i rollen som informant-forskare, när de berättar om sina personliga upplevelser.

6.2 Framtida forskning

Något som framgick av min studie var att den informant som förvärvsarbetade minst antal timmar per dag, upplevde sin tidshantering mellan de tre områdena mest tillfredsställande. Kan det vara så att de individer som förvärvsarbetar färre antal timmar per dag upplever en bättre balans av sin tidshantering mellan sitt förvärvsarbete, hushållsarbete och fritid? Det här gör mig nyfiken på fortsatta studier inom detta ämnesområde och förslag på framtida forskning kan vara att studera hur arbetstidsförkortning påverkar upplevelsen av människors tidshantering.

Referenser

Litteraturlista:

Ahrne, Göran & Svensson, Peter (red.) (2011). *Handbok i kvalitativa metoder*. Johanneshov: TPB

Dahlgren, Lars & Starrin, Bengt (2004). *Emotioner, vardagsliv & samhälle: en introduktion till emotionssociologi*. 1. uppl. Malmö: Liber

Danermark, Berth (2003). *Att förklara samhället*. 2., [omarb.] uppl. Lund: Studentlitteratur

Eliasson, Annika (2010). *Kvantitativ metod från början*. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur

Enokson, Uffe (2009). *Livspusslet: tid som välfärdsfaktor*. Diss. Växjö: Växjö universitet

Grönlund, Anne & Halleröd, Björn (red.) (2008). *Jämställdhetens pris*. 1. uppl. Umeå: Boréa

Heidegren, Carl-Göran (2014). *Tid: sociologiska perspektiv*. 1. uppl. Stockholm: Liber

Hochschild, Arlie Russell (2001). *The time bind: when work becomes home and home becomes work*. 2. ed. New York: Owl

Jönsson, Emma & Kastberg, Malin (2009). *Konflikt mellan förvärvsarbete och familjeliv*. Östersund: Mittuniversitetet

Kvale, Steinar & Brinkmann, Svend (2009). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur

Larsson, Jörgen (2004). *Vad är Tidsbrist? En forskningsöversikt och en modell för studier av barnfamiljers tidsmässiga välfärd*. Lic.-avh., Göteborgs Universitet

Månson, Per (2007). *Moderna samhällsteorier: traditioner, riktningar, teoretiker*. 7. uppl. Stockholm: Rabén Prisma

Rosa, Hartmut (2013). *Social acceleration: a new theory of modernity*. New York: Columbia University Press

Trost, Jan (2005). *Kvalitativa intervjuer*. 3. uppl. Lund: Studentlitteratur

West, C & Zimmerman, D.H. 1987, "Doing Gender", *Gender & Society*, vol. 1, no. 2, pp. 125-151.

Elektroniska källor:

Statistiska Centralbyrån (SCB) 2002. *Nu för tiden [Elektronisk resurs] : en undersökning om svenska folkets tidsanvändning år 2010/11* (2012). Stockholm: Statistiska centralbyrån
http://www.scb.se/statistik/_publikationer/LE0103_2010A01_BR_LE123BR1201.pdf
(Hämtad 2015-12-21)

Tjänstemännens centralorganisation (TCO) 2015. *Livspusslet*
<http://www.tco.se/livspusslet> (Hämtad 2015-12-10)

Vetenskapsrådet 2002. *Forskningsetiska principer i humanistisk – samhällsvetenskaplig forskning*. <http://www.codex.vr.se/texts/HSFR.pdf> (Hämtad 2015-12-27)

Bilaga 1: Informationsbrev

Informationsbrev till dig som ska medverka i min studie

Jag vill börja med att tacka dig för att du vill medverka i min studie som ska resultera i en C-uppsats i Sociologi på Göteborgs Universitet. Syftet är att undersöka hur småbarnsföräldrar upplever sin hantering av tid kring områdena förvärvsarbetet/studierna, hushållsarbetet och sin fritid. Platsen för intervjun väljs i samråd med dig och intervjun beräknas ta ca: 45-90 min.

Din medverkan är frivillig och du kan när som helst under tiden intervjun pågår avbryta, ställa frågor och avböja att svara på frågan du får. Intervjun spelas in, med ditt samtycke, och transkriberas (skrivs ner) efter intervjutillfället.

När transkriberingen är klar raderas *ljudfilen* och därför är det endast jag som kommer att lyssna på den. Transkriberingen kommer att finnas tillgänglig även för min handledare och vid ett avslutande seminarium kan det bli aktuellt att den student som kommer att ställa frågor till mig om min uppsats kan få ta del av denna.

Jag kommer inte använda ditt namn i vare sig transkriberingen eller i min analys. Det är endast jag som vet vem du är. Lämna du information som kan visa vem du är kan jag utelämna eller ändra i fakta så att du förblir anonym. Avslutningsvis: Det finns inga rätt eller fel svar på dessa frågor, försök bara svara så ärligt det bara går. Det är DIN personliga uppfattning som är av intresse i den här studien.

Tack igen för din medverkan!

Bilaga 2: Intervjuguide

Bakgrundsfrågor

- Ålder?
- Civilstatus?
- Antal barn? Hur gamla?
- Boendesituation?
- Sysselsättning? På heltid/deltid? Hur länge?

Tid kring förvärvsarbete/studier

- Hur mycket tid lägger du på förvärvsarbete/studier? Om dagen? (..av 24 timmar) Krävs förarbete?
- Kan du själv bestämma hur du ska lägga upp ditt förvärvsarbete/studier under dagen? Hur går det till? Kan du påverka?
- Hur viktigt är förvärvsarbetet/studierna för dig? Varför är det så?
- Har förvärvsarbetet/studierna blivit viktigare eller oviktigare för dig med åren? Varför då?
- Är du tillfreds med den tid som du lägger på förvärvsarbetet/studierna? (För lite/för mycket?)
- Varför lägger du denna tid på förvärvsarbetet/studierna? Olika skäl?

Tid kring hushållsarbete

- Vad är hushållsarbete för dig?
- Hur mycket tid lägger du på hushållsarbete? Om dagen? (..av 24 timmar)
- Kan du själv bestämma hur du ska lägga upp ditt hushållsarbete under dagen? Hur går det till?
- Hur viktigt är hushållsarbete för dig? Varför är det så?
- Har hushållsarbetet blivit viktigare eller oviktigare för dig med åren? Varför då?
- Är du tillfreds med den tid som du lägger på hushållsarbetet? (För lite/för mycket?)
- Varför lägger du denna tid på hushållsarbetet? Olika skäl?

Tid som i fri-tid

- Vad är fritid för dig?
- Hur mycket fritid har du? Om dagen? (..av 24 timmar)
- Kan du själv bestämma din fritid under dagen? Hur går det till? Kan du påverka?
- Hur viktig är fritiden för dig? Varför är det så?
- Har fritiden blivit viktigare eller oviktigare för dig med åren? Varför då?

- Är du tillfreds med den tid som du lägger på din fritid? För lite/för mycket?

Hantering av tid

- Hur anser du att din tid kring förvärvsarbete/studierna, hushållsarbete och fritid fungerar?

- Är det någonting som du skulle vilja ändra på kring denna fördelning? Varför/Varför inte?

- Anser du att det finns en konflikt mellan förlagd tid på förvärvsarbetet/studierna och hushållsarbetet och fritid i ditt hushåll? På vilket sätt i så fall?

- Är det viktigt för dig att känna en balans mellan förvärvsarbetet/studierna, hushållsarbetet och din fritid?

- Hur skulle du beskriva en balans kring dessa områden? (idealscenario?) Är det något område som är viktigare än något annat av dessa och varför är det så i så fall?

- Om du hade fått bestämma helt själv, hur mycket tid hade du då vilja ägna dig åt förvärvsarbete/studier och hushållsarbete kontra fritid på en dag?

-Är det något du skulle vilja tillägga?

Bilaga 3: Populärvetenskaplig framställning

Bakgrund

Alla har vi tillgång till tid som vi förvaltar på olika sätt. Vår tid kan benämnas som både en resurs och en bristvara, men som framförallt vår ständige följeslagare i livet. Även om varje enskild individ använder sin tid på sitt eget unika sätt, är vi alla tvungna att förhålla oss till den (Heidegren 2014). Hur vi använder vår tid avspeglas dels utifrån vilken tid vi lever i, och dels hur ens liv är utformat i olika skeden i livet. Vardagstiden är fylld av rutiner av ofta återkommande sysslor och där en ständig prioritering av de olika sysslorna är av stor vikt för att få livet att gå ihop, och för att få tiden att räcka till de olika sysslorna. Levnadstiden är den tid som pågår i hela ens liv från vaggan till graven. Levnadstiden består också av olika perioder i livet som till exempel barndom, ungdom, vuxen och ålderdom. Tidsåldern är den tid som är rådande i samhället under ens egna liv. Tidsåldern kan också förändras med tiden genom att människor förändras och samhället med dem (Heidegren 2014).

Statistiska Centralbyrån (2012) har undersökt svenska folkets tidsanvändning vid tre olika tillfällen sedan 1990, där den senaste studien avslutades 2011 och presenteras i rapporten *Nu för tiden* (2010/11). Syftet med studien var i huvudsak att studera jämställdheten mellan män och kvinnor utifrån ett tidsanvändningsperspektiv, för att belysa skillnader och likheter i kvinnors och mäns tidshantering i deras vardagsliv. Resultatet från studien visade bland annat att kvinnor mellan 20-64 år har ökat sin nedlagda tid på arbetet med cirka en halvtimme per dygn sedan den första studien gjordes på 1990-talet. Detta samtidigt som män i samma åldersgrupp har minskat sin nedlagda tid på arbetet med cirka en halvtimme per dygn. Trots denna minskning lägger ändå män i genomsnitt 90 minuter längre tid på sitt arbete än kvinnor en genomsnittlig vardag. Det framkom även i resultatet att kvinnor lägger mer tid på hushållsarbete än män, samtidigt som män ägnar mer tid åt underhållsarbete än vad kvinnor generellt gör. Ålder och familjesituation påverkar kvinnor mer än män vad gäller hur mycket tid de lägger på hushållsarbete. Den så kallade *fria* tiden har ökat både för män och kvinnor sedan den första undersökningen om svenska folkets tidsanvändning gjordes. Den grupp i samhället som uppgav sig ha mest tillgång till fri tid var personer över 65 år, medan gruppen med minst tillgång till fri tid var småbarnsföräldrar (SCB 2012).

Syfte

Syftet med denna studie var att undersöka hur småbarnsföräldrar fördelar sin tid och hanterar

den mellan områdena; förvärvsarbetet/studierna, hushållsarbetet och fritid. Jag har också velat ta reda på hur de upplever denna tidsfördelning samt hur de motiverar denna fördelning av tid mellan de olika områdena.

Metod

Undersökningen utfördes genom sex intervjuer, där mitt syfte var att försöka nå en djup kunskap om intervjupersonernas levnadsberättelse. Då jag varit särskilt intresserad av att undersöka tidshanteringen hos en utvald grupp människor i samhället, var mina kriterier på intervjupersoner att de skulle vara småbarnsföräldrar och förvärvsarbetande/student.

Resultat

Alla sex intervjupersoner upplevde en tidsbrist i deras liv som en konsekvens av att ha blivit föräldrar. Fördelningen av tiden mellan förvärvsarbetet/studierna, hushållsarbetet och fritid skiljde sig åt mellan de intervjuade. Två av de intervjuade personerna lade cirka 6 timmar per dag på förvärvsarbetet, medan de resterande fyra arbetar/studerar heltid vilket innebar att cirka 8-10 timmar per dag lades på detta område. Den nedlagda tiden på hushållsarbetet upplevdes generellt uppgå till 2-3 timmar per dag hos intervjupersonerna, även om samtliga hade svårt att uppge en specifik tidsåtgång till sysslorna. Upplevelsen av hur mycket fritid intervjupersonerna hade skiljde sig åt, med allt ifrån 30 minuter till 3 timmar per dag. En majoritet av intervjupersonerna upplevde en konflikt mellan den förlagda tiden på de olika områdena, samtidigt som hanteringen av den uppstådda konflikten skiljde sig åt mellan intervjupersonerna. De generella drag som visade sig i deras olika sätt att hantera konflikten på var att majoriteten av de kvinnliga informanterna hade gått ner i arbetstid på sitt förvärvsarbete, för att på så sätt få mer tid åt de andra områdena. De manliga informanterna upplevde även de en konflikt mellan de olika områdena, men konstaterade samtidigt att den befintliga förlagda tiden på de olika områdena trots allt var nödvändig.

Samhällsnytta

Samhällsnyttan med min forskning av småbarnsföräldrars tidshantering är i ett bredare samhällsperspektiv att diskutera vidare hur vi i Sverige 2015, ser på förvärvsarbetets heltidsstruktur. Där vi förväntas som både man och kvinna i en familj med barn förvärvsarbeta 8 timmar per dag, 5 dagar i veckan och samtidigt få tid till hushållsarbete och fritid.

Bilaga 4: Kort presentation av informanterna

Intervjuperson 1 (IP1): 35-årig pappa som är gift, har två barn och bor tillsammans med IP2. Bor i villa utanför Karlstad och arbetar på heltid som finansekonom inom Karlstad Kommun.

Intervjuperson 2 (IP2): 36-årig mamma som är gift och har två barn och bor tillsammans med IP1. Bor i villa utanför Karlstad, studerar på Socionomprogrammet vid Karlstad Universitet.

Intervjuperson 3 (IP3): 27-årig mamma som är gift och har två barn och bor tillsammans med IP4. Bor i lägenhet i Göteborg och arbetar deltid som förskolelärare.

Intervjuperson 4 (IP4): 27-årig pappa som är gift och har två barn och bor tillsammans med IP4. Bor i lägenhet i Göteborg och arbetar på timmar som kock i centrala Göteborg.

Intervjuperson 5 (IP5): 38-årig mamma som är gift och har två barn och bor tillsammans med IP6. Bor i bostadsrätt i Lomma och arbetar deltid som arbetsmarknadssekreterare i Malmö.

Intervjuperson 6 (IP6): 43-årig pappa som är gift och har två barn och bor tillsammans med IP5. Bor i bostadsrätt i Lomma och arbetar som butikssäljare i Malmö på heltid.